

Lemer
eiters
odnji
to voli
no po-
alstva.
e tudi
as ve-
vrlega
to Ko-
ko re-
nima
je iz-
rcce in
i pred
izvo-
bode
sa dva
zopet
plošno
čemo
Koliko
je bil
oliko-
m po-
rav je
kazali
e gla-
Se-
u in
teriji.
gorno-
emljič
lanec.
naucil
stan-
navi,
i, bi
pri-
Vse
e mu
r leti
svoj
mu
svoga
te ga
nosti,
ospo-
štiri
ima
a in
e bi
Le
ga.
fis
tudi
i bil
kan-
ojoža
scha
kle-
let
hla-
i to
iv-
ame
raja
za-
ima
še
dali
je
ka-
tem
na
ziru
gnil
tem
lk.
za
vsi

Svetovitscha in Koserja! Proč z Zemljčkom, proč z Roškarjem!

O Roškarju, ki je danes zagrižen Slovenec, ne, N. D., da se je do najnovnejšega časa podporjal nemško za Roschkerja. Ko so vremeni od njega zahtevali, da naj svoj prvi govor drži v slovenskem jeziku, je nekaj zajedjal in potem prebral od kaplanov spisani nemški govor... To so Slovenci! Sicer se pa liberalci niso moreni nič bahati, kajti tudi Ploj je bil nekdaj "Neme" in se je podpisoval za "Friedrich Ploj".

* * *

Volilni okraji Slov.-Gradec, Marenberg in Šoštanj volijo:

Anton Kalischning, veleposestnik v Breznu.

Oddajte dne 17. maja vsi volilci slov. graščak, marenberškega in šoštanjskega okraja svoje glasove na ime tega našega kmetskega kandidata!

Brezno. Boljšega kandidata si pač niste mogli izbrati nego je ta naš veleposestnik Anton Kalischning. Vse ga pozna, vse ga spoštuje in vse veseli, da ta vrlji gospodar kandidira.

Šoštanj. Čast našemu kmetskemu kandidatu Kalischningu! Mi v šoštanjskem okraju smo že domoviti prvaške nadvalade. Kajti doslej nismo bili od naših prvakov družega nego tatvine, polome, konkurze, poneverjenja. Od poloma Nejakovega pa do danes ni bilo družega slišati in članji prvaških posojilnic se prokleti za svoje krvave krajcarje bojijo. V politiki naj bi mi tem ljudem tudi še pokorni? Ne, nikdar. Zato volimo svojega kmetskega kandidata, Antona Kalischninga iz Brezna!

Doktor in doktor in kmet! Ali res v celem šoštanjskem, marenberškem in slov. graščakem nima nobenega kmeta? Ravnog tako izgleda! Kajti prvaški klerikalci so postavili za kandidata doktorja Verstovška iz Maribora in prvaški sindikati so postavili dokторja Božiča iz Celja. Enega doktorja iz Celja ali pa enega doktorja iz Maribora nam hčemo torej vsliti! Tukajprav je to velikanska nesramnost prava. Ako že kandidirajo v kmetskih občinah, vzamejo vendar kmeta za kandidata. Ako že nobenega kmeta nimajo, ki bi sedel na ruske limanice, no potem naj vzamejo vsaj doktorja-domačina, ne pa doktorje iz Celja in Maribora... Doktor na levi, doktor na desni, kmetje, ali se boste to dopasti pustili? Ne, kar je kmet, mora voliti kmetskega kandidata, posestnika Kalischninga v Breznu.

Politični pregled.

Ureditev deželnih financ. Avstrijske kronoline so po večini grozovito zadolžene. Zato se misli že dalje časa na pomoč. Pred kratkim je v tem oziru gotove predlogi predložila. Kajti vlade je, da se davek iz konzuma pive podižavi, davek na žganje zviša in njega doh-

dek edino za državo porabi in da se določi preostanek iz osebno-dohodninskega davka na letnih 12 milijonov. Iz teh svot bi se deželam od strani države 105 milijonov podelilo. Skrajni čas bi pa bil, da bi vlada siromašnim deželam pomagala.

Zvišanje cen pive hoče ljuba naša vlada potom zvišanja davka na pivo uresničiti. Pri temu treba številke pregledati. Za liter pive se plačuje davka: na Bavarskem 3½, vinarja, na Würtemberškem 1·84 do 3·14 vin, na Badenskem 2·12 do 3·40, na severnem Nemškem 1·06 do 2·65, na Angleškem 4·77, na Francoskem 3·20 vinarjev. Na Avstrijskem pa zahteva vlada, da bi se plačevalo za liter pive več kot 9 in pol vinarjev dač. V občinah z užitninskim davkom bi se ta svota seveda že zvišala. Tako se bode na Dunaju za liter pive najmanje 11 vin, davka plačalo. Vlada preiskuje torej zopet enkrat prav natanko naše žepi. Poslanci, posvetite ji!

Nemški cesar na Dunaju. V sredi ali koncom maja pride nemški cesar Viljem II. na Dunaj kot gost našega vladarja. Baje se udeleži nemški cesar tudi septembervih manevrov na Moravskem.

Na Holandskem vlada veliko veselje. Kraljica Vilhelmina je namreč porodila hčerko. S tem je tudi dana prestolonaslednica.

Na Turškem so Mladoturki popolnoma zmagali. Zdaj kaznujejo uporne nazadnjake potom vojnega sodišča. Mnogo visokih upornikov je bilo že obešenih. Prejšnega sultana Abdul Hamida so odpeljali v Solonichi. V Mali Aziji pa se nadaljujejo krvavi izgredi in se obračajo v prvi vrsti proti kristjanom.

Pobiranje kristjanov je bila grozovita posledica zadnjih dogodkov na Turškem. Podivljani Turki so napadli krščanske Armence in so klali, kar se je dalo. List "La Turquie" piše: Klanje v Adani ima resen značaj. V Adani so poslopja vognju, 150.000 oseb je brez strehe. Istotko v okoliških vaseh. Med tisočerimi drugimi sta bila tudi 2 amerikanska misijonarja umorjena. Prebivalstvo je brez jedi. V Adani sami je bilo nad 1000 kristjanov ubitih. V Marašu je bilo umorjenih 15 oseb, v Tarsusu 50, nadalje 5 pridigarjev, v drugih krajih 450 oseb itd. Vse je v plamenih in krvi.

Dopisi.

Rogatec. Dragi "Stajero" sprejmi pozdrav in novice iz Rogatca! Tvojemu znanemu prijatelju in skladatelju Spindlerju prede huda, dobil je namreč v našem trgu hudo konkurenco v svoji stroki in je zraven tega še tako nepreviden, da priobči v svojem "svetovnem listu" "Nerodni dnevnik" nemške verze svojih konkurentov, kakor je to storil pred kratkim. Ti sivilsaki in tudi mlečovski konkurenți pač vsi skup niso vredni da bi jih osebno omenili, pa za Spindlerja bo huda če gre tako naprej,

naš okrajni zastop. Saj veš, da moj les ni ravnajabolj... —

Dr. Jurtela: No, nikar se ne jezimo! Res je, da smo propadli, vkljub temu, da so naši listi že davno pisali, da bodemo zmagali. Ali še ni vsega konec. Rodoljubi, čez 3 leta bodemo —

Zelenik: — zopet propadli!

Babič: Prmejš, prmejš, vse kar je prav! Gospod doktor, ali ni nici gratis-pijače? Mene žeja tere, ker sem že pred dnevom okoli oglov stal, tako da so ljudje že mislili, da štejem po dnevu zvezde.

Dr. Jurtela: Nič gratis, nič! Ko bi gvinali, bi že kaj bilo. Ali tako smo že pred volitvijo pri Brenčiču in Mahoriču vse popili?

Zelenik: Kaj, nič za piti ni? Potem pa naj vrag vzame vso politiko! Jaz sem gotovo dober Slovenec, ali ko-zarec vina moram imeti. Mene je Bog že takoj ustvaril. Vsega bi se odvadal, ali pijače ne. Sicer nisem pijačan, Bog obvari, ali želen sem zmerom.

Dr. Jurtela: Za žejo je voda dobra —

Zelenik (kriči): Ne, ne, ne, vode ne, pomagajte, vode ne, ne!

Vavpotič: Jaz imam pa vodo rad. Vsak dan si izperem ust za njo.

Babič: Okrogli kakor sodček pa niste od vode, kaj?

Vavpotič: Ne, to je božji blagoslov —

Zelenik: — v obliki puranov in kokški —

Dr. Jurtela: Gospoda, vprašanje je le, kdaj je krije da smo jih dobili tako pošteno po grbi! Moje mnenje je, da smo vsi skupaj sami krivi. Kajti prvič smo prenerodno legalni in kmeti temu nočejjo več verovati. Drugič so ljudje prepameti postali. To bi morali mi zabraniti. Tretji pa nismo edini.

Vavpotič: Gospodje, premalo vere imate. Vi ste prijatelji liberalcev in framazonov. Vi se ne pokorite več nam duhovnikom, ki smo poklicani, da Vas vodimo. Zato nima Vaše delo blagoslova.

Dr. Jurtela: Figafaga! Vera nima stem nič opraviti. Sicer pa Vi oče Vavpotič, pred svojimi vratimi potmetajte. Med smetni boste morda kakšni testament najdli.

Vavpotič: Je že dobro! Vse to pride v "Filipos". To pot smo za Vas glasovali, prihodnjič pa ne bo demeo več.

Brenčič: Kam naj z mojim lesom, kam? Ali bi ga Vi kupili?

Vsi: Ne, ne, hvala, ne...

Brenčič: Meni na ta način slovenčina presneto malo nosi. Einkrat me zaprejo, ako se tepepm s policaji in lesa noč nekdo kupiti. Udiri vrag —

Zelenik: Gospod doktor, en literčki pa že žihr po-kličete! Imam suh jezik kakor lovski pes!

Dr. Jurtela: Vi ste pa res sitni! Počakajte, da Vas zopet enkrat Ornig na kakšno komisijo povabi.

Vsi (s razgovarjajo), prepričajo in končno poslovijo drug od druga.

Dr. Jurtela: Z Bogom, z Bogom, vse je splavalno po Dravi...

Grahar iz Hajdine: Vse je lepo; ali kaj pa naj sata novimi možnarji, katere smo kupili, da praznemo našo zmagó —

Vsi (premišljajo, le Zelenik ne, ker je preveč želen).

Mahorič: Veš kaj, Grahar? Straschillovem Žanetu daj možnarje, bo pa on streljal...

ker kar je res, je res — ti oteci in pobčekti pišejo žmahno! Sicer pa so spustili v naglici še to kiticó:

Die besten Frankfurter mit Kreuz
Kriegst beim deutschen Vuttolen —
Und bist Du aufgelegt zum Tanz
Gehe hin zu unserem biederem Suppanz!

Omenimo le, da se vse te razprtije v prej mirnem Rogatcu godijo še le od časa, ko je naši miroljubni notar nastavil nekoga silo pametnega sicer že svolasega Kranjca — per moj duš — v svoji pisarni. Ta možicelj Vam je hud prvak če le more ko odzdravi na nemški pozdrav slovenski — če le mogče se sčeka namesto nemška, slovenska pobotnica itd. Pa vse to še ne razburi miroljubne Rogatce ako ravno take šege lahko še višje slov. kroge okužijo. Duša vseh štenkarji je pač "der wandelnde Schatten" ali kakor so ga ludomušni krstili "Central-Friedhof-Deserteur" z svojimi adjutanti. Cilj tega omenjenega življenja je menda spraviti Rogatec v tabor "narodne stranke" pod patronanco pisanega Jurčka, aka rayno bi bilo stokrat boljše, da bi se po kristjansko pripravljal za dolgo Waffenübungs. Fantek, ne postanite preveč predzni, drugače se Vam zna perje štucati. Nekemu javno nastavljenemu gospodku, kateri se tako rad v nemški družbi blini, v slov. listih pa menda pomaga napadati svoje predpostavljene, pa za danes prizanesemo naš edini izraz in to bo v bodoče — naš "fej". Prostovoljni nočni čuvaj. (Opomba tiskarskega učenca. Po mojem mnenju ima "ključ do škrinje miru" za Rogatec gospod notar shranjen — mislim da me zastopite!)

Ljutomer. Bivši naš redar gospod Franc Centrich je nastopil s 1. majnikom v Ptiju službo mestnega stražmeštra. Njegova odhodnica je zadostno pokazala, kako je bil vsepovsod in v vseh slojih priljubljen. V Stermanovi gostilni so bili vsi obširni prostori natlačeni in razni govorniki — osobito gospod župan Thurn — so priznavali njegove vrline ter ga naslikali kot uzornega človeka, ki zaslubi vsestransko pohvalo in priznanje. Naj bode uverjen, da nam ostaneta on kakor tudi njegova soproga v najboljšem spominu, in želimo tudi v novem bivališču nekaljeni srečo.

Zusem. Tukajšni c. k. orožniški stražmojster g. Ignac Kramberger imenovan je za kanclista pri c. k. okrajski sodniji v Kozjem. — Čestitamo!

Novice.

Cenjeni naročniki! Z ozirom na štajerske deželoborske volitve, ki zahtevajo v sedanjih številkah lista mnogo prostora, moramo več gradiva odložiti ali za poznejši čas shraniti. Citatelji boste razumeli pomen volitev in nam boste vsled tega opristili. Po volitvah boste list že zopet kolikor mogoče vsestranski.

Dopisniki, pozor! Vsled deželoborskih vo-

Zmaga ni naša!

Žalostna žaloigra.

Za slovenska "Marijina društva" spisal Tebničmar.

(V ptujskem) narodnem domu sedi neznačilnjava hčerka pri vratih, štrika štumfe in govorama s seboj.)

"Boge, ali bomo gvinali ali ne! Da bi vsaj gvinali, kako lušno bi blo. Plesali bomo celo noč... Boge, ali bomo gvinali ali ne... Najbolje je da poštejem knofe!"

(Kelmanica steje knofe na svoji blizi in govor:)

"Bomo, — ne bomo, — bomo, — ne bomo,

— bomo, — ne bomo, — oj, ljubi slovenski Bog, knofe pravijo, da ne bomo gvinali.

(Medtem so se vrata odprla in polagomo prihajajo posej: dr. Jurtela, Brenčič, Zelenik, Zupančič, Vavpotič, Bog, knofe pravijo, da ne bomo gvinali.)

Kelmanica steje knofe na svoji blizi in govor:)

"Bomo, — ne bomo, — bomo, — ne bomo,

— bomo, — ne bomo, — oj, ljubi slovenski

Bog, knofe pravijo, da ne bomo gvinali.

(Medtem so se vrata odprla in polagomo prihajajo posej: dr. Jurtela, Brenčič, Zelenik, Zupančič, Vavpotič, Bog, knofe pravijo, da ne bomo gvinali.)

Kelmanica: Ali smo gvinali?

Vsi: Ne, nismo!

Kelmanica: Oj, oj, oj, moji knofi so torej le prav imeli.

Zupančič: Ja, gospoda, zgubili smo, zgubili...

Brenčič: Kaj nam boš to pravil, tepec! To itak sami vemo.

Zupančič: No, nikar me ne požri! Boš pa tvoj les kam drugam prodaja!

Brenčič: Ja, to ti lahko rečeš. Ali kdo bo za 16 ti-skofov letno lesa kupoval. Tako neumen je bil samo

Vavpotič: Gospodje, premalo vere imate. Vi ste prijatelji liberalcev in framazonov. Vi se ne pokorite več nam duhovnikom, ki smo poklicani, da Vas vodimo. Zato nima Vaše delo blagoslova.

Dr. Jurtela: Figafaga! Vera nima stem nič opraviti. Sicer pa Vi oče Vavpotič, pred svojimi vratimi potmetajte. Med smetni boste morda kakšni testament najdli.

Vavpotič: Je že dobro! Vse to pride v "Filipos". To pot smo za Vas glasovali, prihodnjič pa ne bo demeo več.

Brenčič: Kam naj z mojim lesom, kam? Ali bi ga Vi kupili?

Vsi: Ne, ne, hvala, ne...

Brenčič: Meni na ta način slovenčina presneto malo nosi. Einkrat me zaprejo, ako se tepepm s policaji in lesa noč nekdo kupiti. Udiri vrag —

Zelenik: Gospod doktor, en literčki pa že žihr po-kličete! Imam suh jezik kakor lovski pes!

Dr. Jurtela: Vi ste pa res sitni! Počakajte, da Vas zopet enkrat Ornig na kakšno komisijo povabi.

Vsi (s razgovarjajo), prepričajo in končno poslovijo drug od druga.

Dr. Jurtela: Z Bogom, z Bogom, vse je splavalno po Dravi...

Grahar iz Hajdine: Vse je lepo; ali kaj pa naj sata novimi možnarji, katere smo kupili, da praznemo našo zmagó —

Vsi (premišljajo, le Zelenik ne, ker je preveč želen).

Mahorič: Veš kaj, Grahar? Straschillovem Žanetu daj možnarje, bo pa on streljal...

Ne strašite se nikogar. Volitev je tajna!

itev imamo v listu zelo malo prostora. Prosimo torej zveste naše dopisnike, naj svoje dopise kolikor mogoče skrajšajo in le najvažnejše stvari poročajo.

Urednik K. Linhart je 27. p. m. hudo zbolel. Zdaj se mu je že na bolje obrnilo. Čitatelji naj blagovolijo oprostiti, ako ni bilo v zadnji številki vse tako, kakor bi moral biti.

Majnik, — pravijo, da je to mesec cvetja in ljubezni in veselja. Ali letos nas je pač hudo varal. Aprila meseca smo imeli že celo vrsto lepih, vročih dnij. Da, celo nevihte in blisk in grom in tudi točo smo imeli aprila meseca. In ljudje so že žalostno z glavo kimali, češ ako ne pride kmalu dež, imeli bodemo sušo in še slabšo letinjo nego lani. No, majnik nam je prinesel dež. A ne samo dež, prinesel nam je tudi veter, mrzli, neprijetni veter in v severnih krajih je celo snežilo, kakor da bi bilo ob Božiču. Ti majnik ti! Smeženega cvetja zdaj pač ne potrebujemo . . .

Panslavizem. Pretekli teden imeli so panslavisti v Petersburgu neki shod, katerega je pozdravil ruski list „Nowoje Wremja“ z besnimi napadi na Avstro-Ogrsko. Ta list je naravnost zahteval, da razbijajo avstrijski Slovani pod vodstvom Čehov našo državo in si vstvarijo lastno. To je končni cilj vseh panslavistov, h katerimi moramo žalibog tudi slovenske pravake računati. Prihodnji panslavistični kongres se bode vršil v Belgradu. Srbi pa so že zdaj zbrane panslaviste prosili, naj jim pomagajo, da se „odresi“ Bozno ter Hrcegovino od avstrijskega „jarma“ . . . Tako spoznavamo polagoma nazore panslavistov. Ali v naših deželah to veleizdajalsko seme ne bode prišlo v klasje!

Ljubljanski razbijači izza časa septemberjskih dneh so se imeli pred kratkem zopet zagovarjati. Toženi so bili tisti gospodje Hribarjeve garde, ki so po duevu pred očmi ljubljanske policeje snemali nemške napise in jih metali v vodo. Obsojeni so bili: Vžitinski inšpicijent Lotrič na 3 mesece ječe, komi Windischer na 2 mesece, učenec Leben na 1 mesec, postrešek Strus na 2 tedna težke ječe; nadalje odvetniški kandidat Vodušek na 2 mesece, tiskar Bukovnik na 1 mesec, učenec Cesari na 10 tednov, učenec Lucin na 3 tedne ječe. Nekateri drugi so dobili še po par tednov zapora. Pri temu je dvoje zanimivo. Prvič to, da so bili ljubljanski razbijači primerno milostno kaznovani. Drugič pa to, da so „inteligenti“ Ljubljancani à la inšpicijent Lotrič in ody. kandidat Vodušek z navadnimi „lerpobi“ razbijali in razgrajali. S tem je pravštvo za javnost dovolj jasno označeno . . .

Kdo drugim jamo kopije . . . Prvaška „mestna hranilnica“ v Ljubljani je v hudih zadregah. Več tisoč krov je izdala za bojkotno gibanje proti kranjski šparkasi. Ali zdaj so pričeli vložniki tudi iz mestne hranilnice denar jemati, ker jih je gonja pravakov prestrašila. Mestna hranilnica pa ne ve, kako bi postavila izdane tisočake v svoje račune. Tako so padli pravaki v jamo, katero so drugim kopali . . .

Država ljudsko-šolska postava. Dne 24. aprila je bilo 40 let, odkar se je uresničila na Avstrijskem država ljudsko-šolska postava. S tem je bila vstvarjena podlaga za novi razvoj veleposembnega našega šolstva. Cesarsko dovoljenje te postave je došlo še 14. maja 1869. Omenjena postava spada pač med najznamenitejše in najpomembnejše. Kajti razven zgrajenih nazadnjakov, ki bi bili najbolj srečni, ako bi obstojal ves svet iz samih alfabetov, mora vsakdo priznati, da je ljudska šola, dobra, svobodna ljudska šola, potrebna kot vsakdanji kruh. Res je, da omenjena postava ni uresničila vse nade, ki so se v njo stavile. Ali vendar je imela lepe plodove. Po 14 letnem obstoju se je postava poslabšalo z neko „novelo“, ki daje klerikalstvu še večji vpliv na šolo. Ali to se ne da zatajiti: ljudsko-šolska postava je zabranila popolno podjarmljenje šole od strani klerikalstva. Tako upamo, da bode ta postava tudi v naprej varuh naše šole, varuh nezne duše naše dece . . .

Iz Spodnje-Štajerskega.

Zmaga.

Volitve v ptujski okrajni zastop so končane in — veselje, ponos prešini vsacega prednjaka

tega od toliko bojev pretresenega okraja. Zmagalismo sijajno, zmagali na celi črti!

To ni malenkostna zmaga ene politične stranke nad drugo, to ni slučajna zmaga, ki bi se znala prihodnjič že v poraz spremeniti, — ne, to je zmaga dela nad prazno frazo. Volitve v okrajni zastop so doprinesle dokaz, da je pricelo ljudstvo v ptujskem okraju z lastnimi možganami misliti; — prinesle so dokaz, da se ozira kmet na storjeno delo in ne ua agitacijsko besedo. Resnica je zmagala nad hina vsko lažjo, ki se je skrivala v obleku „rodoljubja“ in „slovenstva“ . . . In ravno zato so te volitve v okrajni zastop tako mogočnega pomena, da so nasprotniki kar poparjeni in da se sramujejo sami sebe . . .

Kako je stala stvar? Več kot 20 let so imeli pravki okrajni zastop v svoji roki. Storili niso za kmetsko ljudstvo ničesar. Okrajni zastop jim je bil le molzna krava; načelnik Zelenik se je dal pri časi vina, katerega ljubi čez vse, za vse prepričati, in Brenčiči, slavni Brenčiči so si delali na račun okrajne doklade plačujočega ljudstva lepo premoženje; saj so dobivali vsako leto okroglo 16 tisočakov za svoj les . . . V to idilično življenje udarila je pred 4 leti volitev kakor strela iz neba: naprednjaki so zmagli, ljudstvo je bilo sito prvaškega gospodovanja in zanemarjenja. Zdaj je pričelo vse drugo življenje. Na čelu okrajnega zastopa je stal naš Ornig, gospodarski talent prve vrste. In tekom 4 let se je vse predprugačilo, ceste so se gradile, živinoreja se je dvignila; gospodarstvo se je zboljšalo, ljudstvu se je dalo zaslужka. In računi? Ornig je prevzel čez 22.000 K dolga in je sklenil račune s čistim preostankom čez 36.000 K. Takega dela izvršiti seveda ne morejo sebičniki in alkoholiki, za tako delo treba gospodarske delavce, kakor so Ornig in njegovi tovariši . . . Ali seveda, kritizirati je lažje kot delati. In tako so pričeli isti pravki, ki so svoj čas okraj zanemarili in zadolžili, lagati in obrekovati. Vpili so, da je napredni zastop okrajne doklade zvišal, brez da bi povedali, da je na ta način prvaški dolg in prvaške grehe poravnal. Vpili so, da gradi Ornig le ceste, po katerih se vožijo le meščani. Vpili so, da so Ornigovi biki in merjasci „za nič“. Z eno besedo: lagali so in lagali. Tako so se pripravljali na nove volitve. In bilo je pričakovati, da se bode dalo še toliko nezavrnih ljudi vjeti, ki bodejo za pravake volili. Saj je stal sredi te gonje dr. Jurtela. Volitve so prišle. Celo noč so delali pravki. Zbirali so svoje volilce pri Brenčiču in pri Mahoriču. Posojilniški pisar Babič in ednaki gospodeki so letali okoli kakor podprene muhe. Na volišču je bilo videti, da so vsi pravki združeni. Tu je stal Brenčič, ki svoje zadnje kazni zaradi javnega nasilja še ni presedel. Poleg njega smo opazili dr. Jurtelo, namestnika štajerskega glavarja, v pozici navadnega agitatorja. Za njim se je krohal debeluhasti minorit Vaypotič, zaljubljeni celibater, ki se razume tako izbornu na testamente. Delali so „mit Voll dampf“. Ali vkljub temu je bila izvoljena napredna volilna komisija z 10 glasovi večine. In zdaj so vrgli pravki puško v korozo ler izginili kakor kafra. Kakor mokre kokoši so jo popihali . . . Tako so bili zastopniki veleposestva, mest in trgov ter najvišje obdačenih ednoglasno izvoljeni. Le zastopniki kmetskih občin so ostali pravki, kakor je bilo to tudi dosedaj. In vkljub temu, da niso naprednjaki v tem volilnem razredu nobene agitacije razvijali, dobili so eno tretjino (46) od danih glasov; prihodnjič zmagali bodemo tudi v tem razredu!

Velikanska, krasna je ta zmaga! Delo, pridno delo, gospodarsko delo je zmago! In to delo se bode nadaljevalo. Prebivalstvo ptujskega okraja je rešilo svojo čast in čast okraja. Naprej potej poti!

Prvaško maščevanje. Dne 27. aprila zvečer vrnili so se nekateri naših vrlih naprednih volilcev proti domu. V Velovleku so jih napadli po pravikih nahujskani fantalini na prav živalski način. Cela tropa teh podivjanih smrkovcev se je navalila na naprednjake. Videlo se je, da hočejo ti pobijalci kri videti. Kakor tolovati so besneli. Ranili so enega konja naprednjakov težko in razbili en voz. Med druhaljo je bil opazovati zlasti sin občinskega predstojnika

Pihlerja, ki je menda celo tolovajsko bandil. Pač lepi župan, ki ima takšnega sina, je včer so podivjani suroveži nekemu naprednu volilcu vsa okna pobili. Orožniki že zasledite zločince in upomo, da jih hodejo tudi v spravili, kamor edino taki divjaki spadajo bolj bi pa v ječo tisti brezvestneži slišali, katerih hujskajo v nezaslišani gonji take mladence. Sova, slabo vzgojena mladina, to je plod proškega dela. „Pfui Teufel“ čez prvaške divjake Krščanska ljubezen. Naš urednik Linhart je zbolel. To je izvedlo neko črno farče in him je napisalo za „Slovenca“ notico, v kateri kaže svoje veselje nad Linhartovo boleznjijo. Romoliko, da farče ne prosi svetnike, da bi Linhart umrl . . . Oj ti krščanska „ljubezen“ klerikalci! Niti divjaki ne privočijo nasprotniku bole naši klerikalci pa. Ali, pobožno farče, tebi in tvorjem bratcem budi povedano, da ima Bog našega urednika raje nego svetohlinske farizeje, onečaščajo njegovo ime. Linhartu se že zopet bolje godi in upamo, da bode zopet z stanomčimi vihtel bič po ljudskih zapeljivih!

Zloraba uradne tajnosti? Z ozirom na dišče v sv. Lenartu sl. g., kateremu nadel svetnik dr. Kronvogel, piše list „Straža“ m. dr. „Sentlenarsko sodišče, kojega predstojnik je bil dober z vsemi strankami, gre liberalni strati v sedanjem boju zelo prijateljsko na roke. V akti se smejo od liberalcev pregledati in propasti, da se kuje potem kapital proti kmetskim stranki in njenim pristašem“. Nadalje trdijo, da je vse predprugačilo, ceste so se gradile, živinoreja se je dvignila; gospodarstvo se je zboljšalo, ljudstvu se je dalo zaslужka. In računi? Ornig je prevzel čez 22.000 K dolga in je sklenil račune s čistim preostankom čez 36.000 K. Takega dela izvršiti seveda ne morejo sebičniki in alkoholiki, za tako delo treba gospodarske delavce, kakor so Ornig in njegovi tovariši . . . Ali seveda, kritizirati je lažje kot delati. In tako so pričeli isti pravki, ki so svoj čas okraj zanemarili in zadolžili, lagati in obrekovati. Vpili so, da je napredni zastop okrajne doklade zvišal, brez da bi povedali, da je na ta način prvaški dolg in prvaške grehe poravnal. Vpili so, da gradi Ornig le ceste, po katerih se vožijo le meščani. Vpili so, da so Ornigovi biki in merjasci „za nič“. Z eno besedo: lagali so in lagali. Tako so se pripravljali na nove volitve. In bilo je pričakovati, da se bode dalo še toliko nezavrnih ljudi vjeti, ki bodejo za pravake volili. Saj je stal sredi te gonje dr. Jurtela. Volitve so prišle. Celo noč so delali pravki. Zbirali so svoje volilce pri Brenčiču in pri Mahoriču. Posojilniški pisar Babič in ednaki gospodeki so letali okoli kakor podprene muhe. Na volišču je bilo videti, da so vsi pravki združeni. Tu je stal Brenčič, ki svoje zadnje kazni zaradi javnega nasilja še ni presedel. Poleg njega smo opazili dr. Jurtelo, namestnika štajerskega glavarja, v pozici navadnega agitatorja. Za njim se je krohal debeluhasti minorit Vaypotič, zaljubljeni celibater, ki se razume tako izbornu na testamente. Delali so „mit Voll dampf“. Ali vkljub temu je bila izvoljena napredna volilna komisija z 10 glasovi večine. In zdaj so vrgli pravki puško v korozo ler izginili kakor kafra. Kakor mokre kokoši so jo popihali . . . Tako so bili zastopniki veleposestva, mest in trgov ter najvišje obdačenih ednoglasno izvoljeni. Le zastopniki kmetskih občin so ostali pravki, kakor je bilo to tudi dosedaj. In vkljub temu, da niso naprednjaki v tem volilnem razredu nobene agitacije razvijali, dobili so eno tretjino (46) od danih glasov; prihodnjič zmagali bodemo tudi v tem razredu!

Duhovniška moška beseda. Sprejeli smo sledenči popravek: „Uredništvo „Stajerca“ v Puji“ V zmislu § 19. tisk. zak. zahteva podpisani, sprejmete sledenči popravek z ozirom na Vrtočno „Duhovniška moška beseda“ v Št. 17. Vašega lista z dne 25. aprila t. l.: Ni res, da sem s častno besedo obljubil, da se ne bude v politiko vmešaval, res pa je, da nisem nikdar s častno besedo obljubil, da se ne bude v politiko vmešaval. Ni res, da sem pri tem zadnjih občinskih volitvah agitiral, res pa je, da nisem pri teh zadnjih občinskih volitvah niti agitiral. Ni res, da sem prišel v fraku in klobu na volišče, res pa je, da sem prišel v svoji uskrđani obleki na volišče. Spoštovanjem Fran Bohak, dekan. V Slov. Bistrici, dne 29. aprila 1909. — Tako se glasi popravek pobožnega gospoda dekana, o katerem smo doslej vendar mislili, da ni hodil v solo k — sv. Liguoru. Na popravek bode že naš poročevalci primerni odgovoril. Na vsak način povem g. dekanu, da je njegov nastop proti mestu napravljen načrt v tem da je dekan izgubil s tem nastopom uspoštovanje slov. bistrškega prebivalstva!

Srbški bratci. Naši pravki skušajo velut tajiti, da so pravcati srbski bratci, aka nismo jim to že opetovano dokazali. Danes imamo zopet poročati o nezaslišanem slučaju, ki se zgordil te dni v tamoznji krčm Piskan, znan kot zagrizen narodnjak, napravljen na svoji krčni novi naslov in sicer v slovenski ter v srbskem (!) jeziku. To je pač že preč. Mi dobro vemo, da so pravki v svojem srskozinsko vlevezdajalcu. Ali to je nesramno, da kažejo to svoje vlevezdajalsko mnenje na takšni način. Sploh se izprosim, da bi se pri Stajerskem šopirili vlevezdajalci in izizvali avstrijsko ljudstvo. Ako oblast tega ne vidi, pa magalo si bode ljudstvo samo. Fej vlevezdajalcem!

Prvaki v Šoštanju so zdaj že obžalovali vredni. Glavni voditelji Šoštanjskih pravkov so že popihali in so pričeli kronami sveta „rodoljubov“ v Ameriki novo življenje. Eden za drugim izginavajo ti Šoštanjski pravki; kakor podgane zapuščajo potapljajočo se barko. Brez dr. Majerjev pisar Planinšek n. p. bode prenesli vodstvo hotela „weisser Ochs“ v Celju. Dobrek! Sic transit gloria mundi.

Posojilnica v Brežicah dela tamoznji pravakom menda precej hude preglavice. Je pa

Naznanite vsako volilno sleparijo!

vo
Isti
emu
njeno
ječo
še
ateri
Su
rva
ake!
hart
utro
kaže
tveno
hart
cev!
zni
i in
na
ki
opet
rimi
so
luje
dr.
rad
tnki
Vsi
epi
tski
trdi
tela
se
ron
ne
enje
ti?
za
ora
smo
uji
da
če
ter
res,
bo
sem
em
teh
da
nič
aku
ak
anc
rila
gor
dar
iju
mo
da
grši
vso
Ino
rno
mo
je
Pla
je
em
re
re
da
ko
po
av
po
al
nja
so
jih
en
tor
vsi
zel
ber
pr
pa

to, kaj! Pred par meseci so se prvaki z najnimi lažmi in obrekovanji navalili na mestno gospodarsko in hoteli povzročiti nanjo, da bi s tem naprednemu zavodu škodili. Posrečilo se jima seveda ni. Kajti oblast je bila prisiljena, da pregleda knjige in dalo pribije, da je mestna šparkasa popoloma v redu, da vlada v nje naravnost vzorni in da so tedaj vloge popolnoma varne... Ne drugače pa stoji stvar s prvaško posojilnico Brežic. Iz popolnoma zanesljivega vira smo namreč ravnokar sledče izvedli: Prvaška posojilnica v Brežicah je v zvela na rojo hišo (št. 97. kat. obč. Brežice) na odlogi dolžnega lista z dne 3. maja 1909 posojilo v znesku šestdeset šest (60.000) kron in to pri mestni trinajstici v Ljubljani. Iz tega dejstva v prvi vrsti razvidi, da so blagajne te prvaške „vzor“-posojilnice prazne. Hudički zavodi te posojilnice menda nočejo več dati pomožnih vlog in jemljejo menda že svoje depe nazaj. 60 tisoč kron si je moralna prvaška posojilnica izposoditi. To posojilo je prineslo najmanj 600 kron troškov... Ljubljano je torej gospodarstvo v prvaških denarnih sredih. Mi ne bodo danes preiskavali vprašanje, je li so vloge v takem zavodu varne ali ne. Na vsak način pa bodoemo to prvaško posojilnico v interesu prebivalstva še nadalje opaziti in javnosti o njenem gospodarstvu v takem kaj zanimivega poročali.

Prvaška surovost. Iz narodnega sovraštva padel je v Mariboru neki prvaško zagriženi učitelj Šolarja M. in ga težko ranil. Torej niti nobina deca tem divjakom ni sveta. Slovenski hudočniki in učitelji, to so plodovi vaše gonje na vase, „vzgoje“! Na vas pade tudi vsa ta kuluma sramota!

Ljetni živinski sejmi na Štajerskem.

Sam brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani zvezdicem (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 10. maja v Ernovžu**, okr. Lipnica; Ponikvi**, okr. Šmarje pri Jelšah; v Broži**, na Bregu pri Ptaju**. Dne 11. maja v Ormožu (svinjski sejem); v Ljutomeru**; v Rožu (sejem z veliko živino). Dne 12. maja v Šredicu**, okr. Ormož; na Ptaju (sejem s Šredicami), okr. Kozje, v Mariboru**; pri sv. Janžu**, na Arvežu; v Lembergu**, okr. Šmarje pri Jelšah; na Ptaju (sejem s konji, govedom in ščetinariji); v Slovenjem Gradcu**. Dne 13. maja v Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Gradcu (zem z rogato živino). Dne 14. maja v Gradcu (zem z mlačo živino). Dne 15. maja v Bregu (svinjski sejem); v Arvežu (sejem z drobom). Dne 17. maja v Vojniku**, okr. Celje; v St. Ilij**, okr. Maribor; v Pilštajnu**, okr. Kozje; na Bizielskem**, okr. Brežice; v Studenčah*, okr. Slovenska Bistrica; v Rogatcu**; v Arvežu**. Dne 18. maja v Ormožu (svinjski sejem). Dne 19. maja pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah**; pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah**, okr. Celje; na Ptaju (sejem s ščetinariji); v Imenem (sejem s ščetinariji), okr. Kozje; na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Gradcu (zem z rogato živino). Dne 21. maja v Gradišču (sejem s klavno živino). Dne 22. maja na Ptujski (Črni) gori**, okr. Ptuj; v Loki**, okr. Laško; v Olimiji**, okr. Kozje; v Brežicah (svinjski sejem); v Veliki**, okr. Šoštanji; pri Sv. Lovrencu nad Mariborom**, v Poljčanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Rajhenburgu**, okr. Sevnica.

Sejem na Ptaju. Živinski in svinjski sejem, ki se je vršil na Ptaju 5. maja, je bil prav lep. Priguralo se je 98 konjev, 920 komadov govede in 810 prasičev. Cene so bile malo višje in je bila trgovina zelo dobra. Pribodnji mesečni živinski in svinjski sejem se vrši 19. maja.

Železniška nesreča. V Laškem je zavozil tovorni vlak v t. z. „bok“. Mašina in tender sta padla čez breg. Mašinist je lahko, kurjač pa težko ranjen.

Fabrika smodnika zletela je v Deutsches Reich, v zrak. Z delavca sta bila ubita, eden pa težko ranjen.

Poretno sodišče v Celju pečalo se je to pot najpreve z veliko sleparijo. Tožen je bil V. Welle, ki je povzročil najpreve na Nemškem velike sleparje z lesno trgovino; potem je prišel v Avstrijo in je zlasti v slov. graškem okraju mnogo

posestnikov gozdov za večje svote osleparil. Sleparski je bil obsojen na 5 let težke in pojavljene ječe.

Umor. V bližini Ehrenhausenu ustrelil je nek prvaški krošnar posestnikovega sina Jos. Golz. Sprala sta se, ker Golz od krošnjarja ni hotel ničesar kupiti. Fant je bil edina pomoč svojih staršev in je kmalu umrl. Storilca so zasledovali; streljal je tudi na može, ali vjeli so ga vkljub temu.

Pri naboru v Celju so fantje iz sv. Jurja grozno razgrajali in izvili. Očividno so bili nahajščani. Policia je morala podivljano mladino z golo sabljo razgnati. Za posledice svoje surasti naj se fantje pri svojih hujškačih zahvalijo.

Lep prijatelj! Natakar Anton Saveršnik iz Maribora je popaval s kontoristom G. Hahn.

Ko je Hahn v pisanosti zaspal, potegnil mu je

natakar 110 K iz žepa in jo je popihal. Čednega prijateljčka so že zaprli.

Samomor. Zaradi neke izgubljene pravde se je v hardoškem gozdu pri Ormožu posestnik Franc Ivanuša obesil.

Ustrelil se je v Mariboru adjunkt Longira. Mož je težko ranjen. Vzrok: dražinske razmere.

Iz Koroškega.

Značajni gospodje. Iz Lačaha se poroča: Tukaj se je v najnovejšem času uresničilo prvaško „izobraževalno“ društvo. To društvo vprizarja seveda razne „teatre“. Glavni namen pa mu je, da potisne naše kmete pod klerikalni sovražni jarem. Načelnik temu društvu je Jaka Simčič. Nadaljni člani so itak znani zagriženi črni agitator in mežnar Joh. Ferlič, nadalje fajmoštrova brata Tonče in Jakec Knaflč, od katerih je zadnji tudi blagajnik. Čudno je le, da se ti „teatri“ večinoma v salonu gostilničarja Joh. Gailerja vršijo, katerega se je doslej za naprednjaka smatralo. Napredno prebivalstvo je zato hudo razburjeno, zlasti ker se je delal Gailer vedno za nasprotnika klerikalcev in je tudi občinski svetovalec. Njegov sinko pomaga pridno pri „teatru“ in se ga baje imenuje „gospoda direktor“. Kakor že rečeno, imajo te „teaterske“ predstave glavni namen, širiti narodnostno gonjo in hujškarijo. Zato se vršijo pred in po „teatru“ tudi shodi, na katerih nastopajo tudi iz Kranjskega privandranzi duhovniški hujškači. 17. p. m. je bilo kar 5 takih tičov navzočih. Zelo grdo je tudi, da pomagajo pri temu „teatru“ po noči šolski otroci. Baje se vršijo tudi po „teatru“ plesi, to pa brez licence. Otroci spadajo pač po noči v postelj in ne v pijano družbo. Ako se razmere ne zboljšajo, zaropotali bodoemo enkrat odločneje. Temu škandalu mora biti konec!

Župnik Auernig v Metnici na znanje! Piše se nam: Ni za verjeti, kako se je trudil naš župnik Auernig pri zadnjih deželnozborskih volitvah. Nobena pot mu ni bila predolga, da bi kmete za svoje nazadnjaške kandidate pridobil. Obljubil je kmetom vse, kar so le hoteli, zlasti subvencijsko mrvo. Ali kako stoji danes stvar? Obljube so pač pozabljene. Zdaj, ko je volitev končana, se Auernig ne briga več za kmeta, zdaj naj kmetu živina pocrka, to je tej gospodi vse eno. Sicer pa naj bi se Auernig obrnil tudi malo v Oberhof in pogledal tam delovanje njegevega somišljenika šoštanja Kischheima. Ta je izginal vbogo žensko, ki je bila že mnogo let v farovžu, proč. Ali je to krščansko? In ali ima šoštar sam to pravico? Mi si izprosimo tako postopanje. Kmeste se ne pustimo komandirati od ljudi, ki so od nas odvisni. Razumete, gošpod Auernig e compagnia bella?

III. koroško deželno streljanje se vrši letos v Borovljah in sicer od 6. do 13. junija.

Umrl je hlapec Grossle, katerega je te dni v prepiru posestnikov sin Adlasnig z nožem ranil. Duhovniki, vzgajajte mladino, da ne posurovi, mesto da se pečate s politiko!

Na smrt pretepli so neki hlapci kmetskega sina Postračnika v Hosticu. Hlapce se sodnisko zasleduje.

Zgorelo je posestniku F. Koletnigu v prevaljski okolici vse. Le živino so rešili. Požarna brama je hitro prišla in omejila ogenj.

Gozdni požari. V gozdu posestnika Gonzi pri Rudnu je divjal grozni požar. Zgorelo je čez 6 oravov mladega gozda. Škode je za 1200 K.

Tudi v Schütterjevem gozdu pri sv. Jurju je postal gozdni požar, katerega so težko pogasili.

Zalostna smrt. V sobi poštnega ekspeditorja Bl. Konrada v Etterndorfu je razpočila svetilka. Konrad se je v spanju zadušil. Naše sožalje sorodnikom!

Pazite na deco! 9-letni Valentin Scherau v Kolbučen je našel dinamitno patrono in se z njo igral. Patrona se je razpočila in odtrgalata otroku 3 prstov.

Elektrika ubila je v Celovcu mizarja A. Sackmanna. Mizar je vrgel na drat navezani kamen na žico in napravil s tem zvezo z električno, ki ga je ubila. Šlo se je za nekdo neumno stavo.

Po svetu.

Boj z anarhisti. Dne 1. maja so se vršili v Bremenu-Airesu hudi spopadi med anarhisti in policijo. Ker so pričeli anarhisti iz revolverjev streljati, storili so to tudi policiji, 12 anarhistov je bilo ubitih in okroglo 100 ranjenih.

Velika tatvina. V Hamburgu so ukradli neznani tatovi iz prodajalne nekega juvelirja brillante v vrednosti 160.000 markov.

„Črna roka“, tako se imenuje v Ameriki zveza zložincev, ki razburjajo s krvavimi svojimi čini vso javnost. Te dni je hotela „črna roka“ od nekega hotela 1000 dolarjev izprešati. Ker se ji ni ugodilo, začali so zločinci ponoci hišo. V hiši je spalo čez 150 oseb. Grozni prizori so se vršili. Matere so metale svoje otroke skozi okna. Požarniki so vendar večino oseb rešili,

Nezgoda z avtomobilom. V Münchenu padel je neki avtomobil v polni vožnji v jarek. Šofer je bil takoj mrtev, od ostalih 5 oseb pa so vse težko ranjene.

Zelezniška nesreča. Več vozov tovornega vlaka pri zgradbi Panama-kanala v Panami je padlo čez hrib. 11 oseb je bilo ubitih, 9 pa težko ranjenih.

Zahvala.

Srčno zahvalo izrekamo izvoljeni člani okrajnega zastopa vsem naprednim volilcem iz skupine veleposestva, najvišje obdačenih industrije in trgovine ter mest in trgov za izkazano zaupanje. Obenem zagotovimo, da bodoemo to zaupanje na vsak način vrnili v korist volilcev in celega okraja s pridnim gospodarskim delom.

V Ptaju, maja 1909.

Veleposestniki:

Martin Čeh, veleposestnik pri s. Marku.
Franc Čeh, veleposestnik v Levancihi.
Rihard Klamer, grajsčak v Ebensfeldi.
Anton Merkuš, veleposestnik v Gornji-Pristavi.
Jožef Ornig, veleposestnik v Ptaju.
Kvido pl. Pongratz, grajsčak v Dornovi.
Max Straschill, veleposestnik na Bregi pri Ptaju.
Jakob Šampa, veleposestnik v Levancihi.
Franc Schusteritsch, veleposestnik pri Sv. Vidu in Max Ulm, grajsčak v Zaverču.

Najvišje obdačeni industriji in trgovine:

Maks pl. Kubeck, grajsčak v Sternthalu.
Jos. Fürst, veleposestnik v Ptaju.
Konrad Fürst, veleposestnik v Ptaju.
Dr. S. pl. Fichtenu, odvetnik v Ptaju.
Simon Hutter, industrijec v Ptaju.
Oto Schwarschnigg, veleposestnik v Monsbergu.
Joh. Kasper, hranilnični direktor v Ptaju.
Karl Sima, posestnik na Bregu.
Andrej Windisch, veleposestnik na Bregu.

Zastopniki mest in trgov:

Oskar Artzt, upravnik Oberpettau.
Jos. Savec, veleposestnik v Karčovinu.
Leop. Slavitsch, trgovec v Ptaju.
Joh. Steudte, veleposestnik v Ptaju.
Jos. Vrabi, veleposestnik v sp. Velovleku.
Karl Wessely, c. k. glavni davčni upravitelj v Ptaju.
Joh. Wissenjak, posestnik v Slomih.
Ignac Rossmann, posestnik v Ptaju.
Anton Weber, c. k. nadinžener v Ptaju.
Jak. Horvat, posestnik na Ptujskigori.

Loterijske številke.

Gradec, dne 1. maja: 49, 78, 22, 66, 75.
Trst, dne 24. aprila: 8, 26, 50, 39, 35.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Povodom birmi razpoložila svetoznana tvrdka ur Maks, Bähnel na Dunaju, IV., Margarethenstrasse 8. 27/27 nov cenik birmkih ur, „zlatnine in srebrnine po najnajih fabriških cenah. Dober glas in sedemdesetletni obstanek tvrdke jamčijo za izvrsno, realno postrebo. Naši cenjeni čitatelji dobijo na naročilo taki cenik z nad 5000 podobama zastojen in franko.“

Zanimive je v današnji številki se nahajajoče naznani sreči od Samuel Hechscher, Hamburg. Ta firma se je s poštenim in hitrim izplačilom tukaj in v okolici dobrijenih svet tako dobro imenjala, da opozarjam vsakogar na naš današnji inzerat.

Kmet za kmeta! Vsi na delo!